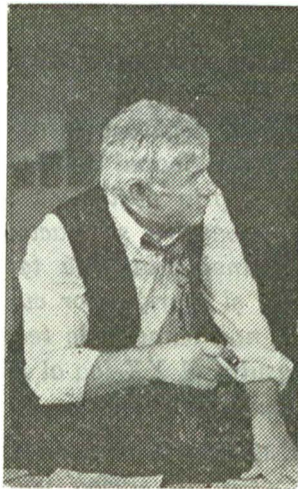

PRIETENII MEI, ACTORII

Marea Neagră. Iulie. Stau sub umbrarul unde am inchipuit și am scris *Scioica de lemn*. Piersicii de demult au pierit (Lopahin care împrumută numele Timpului), cît vezi cu ochii numai lumini de floarea-soarelui, faguri de aur, neconținute începuturi de zbor galben sub jocul de Fata Morgana, miros de cimbru călcat de herghelii tătărăști, sălcii aromate, lacul Tatleageac cîntînd în trestii și inebunînd, cînd bate vîntul, s-ajungă în vile tămioase, iar peste toate, glasul biruitor al Mării, aducînd corăbii de fantasmă și palatele Bizanțului răsturnate în trupul lunii, în singele ascultării, în fereastra inimii. Ascund în mine tăceri de fildeș verde, dar e de ajuns ca să scîrție în nisip o roată de căruță și să necheze, cu botul încă mînjit de lapte crud, un minz, pentru ca vraja să ia ființă și sufletul să mi se umple de glasul lui Ștefan Radof cînd intră în scenă și-n lumea de Asie a Dobrogei, spunînd: „Anul are douăsprezece zodii, a treisprezecea zodie e a calului...”. Sub pașii lui, scîndura scenei iscă rodii, melancolii, iubire sub mesteceni, nălucile ce ne amăgesc viața (*Scioica...*), durere și înțelegeri ce duc în moarte (Polonius), batjocura biruinței (Cristofor Columb) și cutezanța nebunului ce spune adevărul rizînd și umblă pe tăis de sabie, știind că drumul nu duce spre mînerul îngropat în diamante, ci în virful scăpărînd înșingerat (Bufonul Folia).

Nepotul Dumitrei Plăpu-măreasa din neamul Scuturici — bătrîna povestea: „...și dacă ei, ingerii, au fost goniți din rai, frumoși cum erau, au zis să se facă oameni și s-au făcut” — s-a născut cu darul de a fi rege pe cea mai frumoasă uliță, ulița visu-lui. Care începe la granița

dintre două rauri și se termină în Nicăieri, în frigurile eternității, în mărăcini de răsărituri înviind mereu din fulgere și din curcubeie. Meserie tristă și parșivă, viața de actor. Parcă-n nici o parte a lumii, Timpul nu fuge mai adumbrat ca pe scenă. Bronzul risipindu-se-n bătaii alungite picură uimiri și ploaie dulce-n întunericul sălii. Dar pe scenă? Privindu-l pe Radof, știu precis că bronzul sunînd deschide-n scenă punți de viscol și nesfîrșite plecări de-acasă spre un izvor de piatră rară, cu chipul lu-

neacid în scăpătări, în pierderi, în dor.

...Cal cu Soare-galbene,
rugini-mi-ar șalele,
mult ne-am fost
și ne-am umblat,
ce-am iubit
n-am înviat,
și-am plătit cu cîntecu'
ca lupu' cu urletu'...
(Statui de iarbă)

Ursitoarea cu păr bălai (sau cu gheare de hultan) l-a zidit pe Radof și-n otrava din nesomnul poeziei. În vatra casei lui, focul arde veșnic cu doi lujeri de argint, cu doi șerpi nesecerați, cu doi iriși de sminteală. Arta actorului poate fi nonaparență, pentru că iluzia spectacolului se deșiră-n pragul străzii și se schimbă-n rouă ce va uda iarba cîmpului din declinul toamnei. Mai ales din declinul toamnei, indiferent că cei mai avizi spectatori de teatru sînt tinerii. Poezia, însă, are durata fîntînilor din răs-pîntii. Nomazi pe drum înfrinți, bem din ea prin toate simțurile. Numai învingătorii (dar cîți cunoașteți?) o ocolesc. Din curajul prostiei, din disperarea orizontului scund.

Intr-o noapte, naltă
noapte,
la o apă de fîntînă,
cum veneai albă de lună
cum treceai îngîndurată,
numa-n dragoste-
mbrăcată —
ți-ai lovit gura de pruni
umerii de-un măr
domnesc,
mijlocul ca de noia
ți s-a frînt de mina
mea...

Sub umbrarul de stuț,
între plopi canadieni, acum,
cînd Marea azvîrle bulgări de fosfor pe mal și
leagănă în larguri bărci de
sided roșu, mă trezesc în-
tîmpinînd fiecare val cu
versuri de Radof
Veler Om
și floare Doamnă...

Fănuș NEAGU